

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:	Vidéken postai szétküld:
Égész évre . . . 12 frt	Égész évre . . . 14 frt
Fél évre . . . 6	Fél évre . . . 7
Negyed évre . . . 3	Negyed évre . . . 3.50
Egy óra . . . 1	Egy óra . . . 1.50

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, főút 51. sz. a., hová hírdetések, önkéntes pénzek és a kiadás körüli panaszok küldendők.

Hirdetések díja:

Hat h. petit sor egyszer . . . 5 kr
Minden következőnél . . . 4

Bélvégdíj külön . . . 30 kr
Nyilvált sor . . . 15

Szerkesztőség:

Az arad-csanádi egyesült vasutak palotájában, hová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők. Bérmentesen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

A csanádi püspök Aradon.

Arad, szeptember 23.

Arad katolikus polgársága már hetek óta valóságos forrongásban van azon előkészületek között, melyeket az ő szeretett főpásztorának, a csanádi egyházmegye püspökének, Desseffy Sándornak méltó fogadására tesz. Volt ugyan már alkalma egyszer Aradnak a jeles egyházfejedelmet falai között tisztelgetnie, de a látogatás akkor csak futólag történt, s a fejedelmet illeté, ki az időben magas jelenlétével városunkat szerencsételte volt.

A jelen alkalommal azonban a hívek lelki gondozása és őrzése körül Istentől nyert főpásztori hivatása teljesítésében jó körünkbe és mint atyját fíui tisztelet és ragaszkodással fogadja őt Arad katolikus közönsége.

Tévedne azonban, a ki azt hinné, hogy a csanádi püspök aradi látogatása csupán a katolikus polgárság ünnepe, s csak azokra nézve bír jelentőséggel. Arad művelődési és társadalmi viszonyai a katolikus egyházmegye fejének a szorosan vett vallási ügyekben és a kath. hívek körén túl fontos miszsiót kínálnak, melynek jelentőségét volt alkalmunk lapunk élén már akkor hangsúlyozni, midőn Desseffy Sándor püspököt először üdvözlöttük körünkben.

Arad még e század első felében is egy többnyelvű és több felekezeti lakossággal bíró város volt, s a katolikus elem azon kívül, hogy a kisebbséget képezte, német is volt, s a magyarság elenyésző töredékét tette a polgárságnak. Messze vezetne azon körülmények és tényezők részletezése, melyek Arad megmagyarosodását előidézték, de kiemelőnek tartjuk azt, hogy e tényezők legfőbbike épen a katolikus kultusz volt, s

a magyarosodás processzusában a város katolikus lakossága képezte azon központot, mely körül ez öröndetes átalakulás végbement.

Társadalmunk, művelődésünk fejlődésének ezen természete felreismerhetetlenül visszatükröződik annak mostani ki nyomatában. Sehol az országban a különböző vallásu magyar ajku osztályok annyira egybeolvadva, a rokoni és baráti kötelékek által oly szorosra fűződve nincsenek, mint épen Aradon, és ezen egységes, ezen magyar társadalomnak és e társadalom hazafias művelődésének még mindig középpontját, de immár nagy többségét is képezi épen a kath. vallásu polgárság.

E társadalomra hatni, ennek az ő kulturális és hazafias törekvéseiben irányt szabni, abból az őt megillető kötelmi részt a maga számára kivenni . . . mi szép és nemes hivatás a katolikus egyházmegye főpásztorára nézve!

Es hogy ez a társadalom a csanádi egyházmegye mostani fejében, Desseffy Sándor püspök személyében reméli bizton birnia azon fényt, ki e miszsióját felismeri s azt készséggel betölti ime azok, amiért a katolikus egyház fejedelmének városunkba érkezete és itt tartózkodása nem csak a katolikus polgárságnak, hanem Arad egész magyarjku lakosságának vallás különbség nélkül örömmünnepe.

Örömmel üdvözljük őt mi is, és őszinte szívből kívánjuk, hogy a lelkes ragaszkodás, mely Arad polgárságát eddig is főpásztorához fűzte, a közvetlen érintkezés hatása alatt még bensőbbé s a polgárság kulturális fejlődésére nézve még gyümölcsözőbbé váljék.

mindig. Nem erre a fajra találták fel a gyilkos és harisnyás viseletet.

De nem csak szépek hanem tanulságosak is. Csak egyszer nézze meg őket valaki és rögtön tisztába jön azzal a sokat vitatott grafikus kérdések felett, vajjon létezik-e tiszta faj? Hogyne léteznék, midőn egy egész Angliából összetoborzott futársaságban legalább is tíz nő apraja-nagyja egy hasonlít egymáshoz mintha édes testvérek volnának. Ugyanazon a keskeny arczok, okos szemek, magas homlokok, kicsiny ajkak és csodás alaku fejkoponyák. Igenis a fejkoponya a legszebb rajtuk, ez kölcsönzi azokat a végtelen nemes és bájos mozdulatokat a fellépésüknek.

Melpomene, Thalia, Terpsychore és Vénus, ez a négy istennő disziti színházaink falazatait, hogy miért, azt csak most tudtuk meg. Csak most győződünk meg, hogy lehet valaki szép, a mellett, hogy kitűnően énekel is, tánczol is, játszik is. Három honi színész nő kellene ahhoz, hogy egy ily angol divát elprodukáljanak. A melyikük tánczolni tud, nem énekel, az énekes nem játszik, a színész nő nem szép, már t. i. a melyik. Lehet, hogy az Angliában is így van, de a városligetiek minden szakban egyformán ellentállnak.

Belföld.

A képviselőház ülése

A képviselőház szeptember hó 26-án hétfőn, délelőtt 11-órakor ülést tart.

Horvát kérdés a delegációkban.

Prágából jelentik a következőket: Maszaryk ifju cseh képviselő, ki nemrég Zágrábban járt, meghívta Starczevics és Folnegovic képviselőket Prágába, hogy közös eljárásban állapodjanak meg bizonyos kérdések elintézésénél. Az ifju cseh párt megígérte a horvátoknak, hogy a horvát kérdést szóba hozza a delegációkban.

A szerb egyház kongresszusa.

Karovicából jelentik, hogy a szerb egyházi kongresszus tizenötös szervező bizottsága és állandó választmánya egybegyült és az új szerb egyházi és iskolai szabályzat tervezete felett közösen fognak tanácskozni Brankovic patriarka elnöklete alatt.

Elkeresztelés

Az elkeresztelési judikatura egyik eredeti esetét képezi Pestmegye váci felső járásbeli főszolgabírójának Rudnyánszkynek egy ítélete melyben Beller Imre rakospalotai kath. lelkészt fölmenti a Benkő István ev. ref. lelkész elkeresztelés panaszával elutasítja, jöllehet egy leánygyermek elkeresztelése Beller kath. lelkésszel szemben bizonyult. A főszolgabíró rövidség okáért az 1890. évi rendeletet egyszerűen félretette s békés természetű politikai fejtegetései közt ezt így indokolta.

„Az 1868. évi LIII. t.-c. 12-ik szakasza és ebből kifolyólag kiadott 1890. évi 10086. számú miniszteri rendelet intenciója nem az, hogy a szülőkre presszió gyakoroltassék a gyermekek megkeresztelésére vonatkozólag, hanem az apa vagy anyai jog védelése, mert hiszen a vallás megválasztása oly szabad ténykedése és egyéni felfogása a szülőknek és polgároknak, a mely törvény nyel nem szabályozható, mert mindig a vallás az államok alapja és nem az állam a vallásoké.“(1)

TÁRCZA.

— Szeptember 24. —

Angolok a szinkörben.

(Fővárosi levél.)

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tárczája. —
Budapest, szeptember 23.

A történelem kétségbe vonja, de a monda erősen állítja, hogy midőn először hozták Rómába IV. Gregorius pápa udvarába brit rabszolgákat a szicíliai kalózok, a szentatya úgy kiáltott fel: Vide angeli terrestri! Hisz ezek földi angyalok! Es azóta hívják a briteket majdnem minden nyelven — a n g y a l o k n a k.

Ha nem is igaz, hát jól van kitalálva. Akinek alkalma volt az angol burleszk társaság előadását végig hallgatni, gyakran hallhatta IV. Gergely pápa kifakadását ismételni, különösen a nők körében.

Hiába akárminő aranyhaju parókat rakjanak is a mi mongol pofacsontu kóristáinkra, vagy a többé-kevésbé szögletes szláv és germán vonású diváinkra, öltöztessék bár fel a Stuart és a régenze kor bármely igéző apród jelmezébe, csak m a s k a r a marad az

„Hat évig kellett volna várnom, míg angol szót hallok Budapest szimpadáról. — panaszkodott egy angol tölgyfakereskedő, ki már jócska sok hegyoldalt nyírt meg az országban. Hat évig nélkülözze valaki az angyalokat és azok csodás zenéjét, tánczát, játékat, énekét! Hány százazreket vihet ki tőlünk ez a vér, hogy mindennek daczára itt marad köztünk!

Nem jobb volna ilyen uraknak lehetővé tenni, hogy saját nemzeti mulatságokra nálunk is költethetnének? Nálunk maradna ez a pénz, ha angol szinitársaság jegyét váltják is meg. Mennyi forgalmat csinál egy ilyen vigkompania, alig vizsik ki az öt százalékát annak, a mit keresnek.

Annál kevésbbé örülnek az angoloknak a Leiter Jakabok. Félénken bár, de még is kiritt a kritikák egynémelyikéből, hogy ezek az angolok kiállhatatlanul affektálnak és hadarnak, úgy, hogy az angolul jól és legjobban tudó magyar ember sem érti meg őket.“

Láttak-e már magyar embert, a ki a tramway belsejében folyó magyar beszélgetéseket meg nem értene? No hát csak ilyen érthetően beszélnek a hadaró angolok is — persze angolok számára t. i.

Az indokolás végén a következő érdekes fölvilágosítást találjuk:

„Ezen eljárásban igen sok és buzgó lelkes van, kik, a községben bár különféle vallás-felekezetűek mert a legjobb egyetértésben állnak egymással elkeresztelnék de azért egy mást fel nem jelentik, kijelentvén egymás között, a kitte megkeresztelsz, legyen a tied, a kit én megkeresztellek, legyen az enyém.”

Az ügyvédek mozgalma.

A budapesti ügyvédi kamara 21-es bizottsága Györy Elek elnöklété alatt fejezte be a tanácskozásait. A bizottság a Rozgonyi-féle pontokat tárgyalás alá sem vette, miután ezek felett már a közgyűlés is napirendre tért. A tárgyalások alapja főként az 1885-iki országos ügyvédi kongresszus határozatai és Nagy Dezső dr. bizottsági tag javaslatai voltak. A négy ülésen át tartott vita eredményei közül kiemeljük a következőket:

Az ügyvédi karba való felvétel kérdésében, továbbá a fegyelmi ügyekben való felelősségi bíráskodás tekintetében a végleges ítéletmondás — melyet eddig a kir. kuria fegyelmi tanácsa gyakorolt — egy ügyvédekből és bírákból alakítandó vegyes fegyelmi tanácsra bízandó.

A kamarák választmánya bővítendő.

Kamarai értekezletek szervezendők.

Az ügyvédi és bírói képesítés egységessé teendő.

Az ügyvédi fegyelmi eljárás átalakítandó. Bizonyos esetekben az ügyvédet megtartási, illetőleg zálogjog illetve, és pedig ügyvédi költségei és díjai erejéig.

A javadalmazással járó gondnokságok és bírói megbízások bizonyos meghatározott sorrendben legyenek kiosztandók, a mely sorrend pontos betartása felett a kamara van hivatva örködni.

Különös nyomatékkal hangsúlyozta a bizottság a szóbeli nyilvános eljárás életrekelésének szükséges voltát, esküdtbíráskodást büntető perekben, közjogi és közigazgatási bíróságok felállítását, a katonai büntetőjog és eljárás reformját stb.

A bizottság határozatait az októberben összehívandó rendkívüli közgyűlés fogja tárgyalni, mely tárgyalás eredménye aztán törvényhozás elé kerül.

A kegyelet bizottság megalakulása.

Arad, szeptember 28.

Az aradi iparkamara tanácstermében fontos aktus folyt le tegnap délután egy bizottság alakult, mely az Aradon megtartandó hazafias ünnepélyeket rendezni fogja s mely azonnal működéséhez is fog: a küszöbön lévő ünnepélyt már ez az új bizottság vette keze ügyébe. A bizottságban lelkes fráterek vannak bár már az alakulás alkalmával aggodalmak

merültek fel, hogy a szép polgári kötelesség elvállalására készeknek tekintessenek azok, kik már az első ülésre sem meg nem jelentek sem távollétüket nem igazolták. Mert bizony sokan hiányoztak. De mindazonáltal remény van arra, hogy a bizottság akként fog megalakulni, hogy hivatását, mely címében megnevezve van és mely szép, nemes és hazafias, — teljesítse.

Jelenvoltak Lukácsy Miklós elnöklété alatt Sallay Béla, Varjassy Arpád, Himpfner Béla, Boros Vida, Szölösy Károly, Péterffy Antal, Institoris Kálmán, Robitssek Agost, Remetey F. Károly, Obetko Kálmán, Ravasz Imre, Marschall Lajos, Vizer Péter, Rausch Kálmán, Nagy Kálmán, Kovács Vincze biz. tagok.

Lukácsy Miklós előadja hogy a kegyelet bizottság megalakítását az tette szükségessé, mert a honvéd egyesület folytonosan kevesbedik. Felolvastatik ama térfiak névsora kik ezen ülésre meghivattak, számuk ötven. Mint látszik, belőlük tizenötven vettek részt, ebből már a balsiker szinte meg lehet jósolni s mint a bizottság egyik tagja Boros Vida helyesen meg is jegyezte, fel kellene szólítani újra azon ötven urat, hogy részt akarnak-e venni a munkában, mert a feladat komoly, nehéz, nem olyan tiszteletbeli titulus melyért mit sem kell tenni. Figyelmeztet arra, hogy a Kölcsey-Egyesület beléletének mult zavarái is abból származnak, hogy a nobile officiumokat olyanokra hártottuk, a kik még a bizottság egyéves tanácskozásaira meg sem jelentek. Félni lehet, hogy ez ismétlődhetik most is.

A bizottság általánosán helyeselte a felszólalást és ennek alapján újra felszólítottak a Kölcsey-Egyesület részéről azok, kiknek részvétele kívánatos, hogy elfogadják-e a kegyelet-bizottsági tagságot, vagy sem?

Ez incidens után a megalakulás kimondatott

Elnökké Lukácsy Miklós, alelnökké Sallay Béla választott. Jegyző: Kovács Vincze.

A bizottság az alakulás után nyomban az október hó 6-iki ünnepély programját állapította meg. Léva y Henrik felsőházi tagot és az aradi szabadságharczi muzeum védnökét ünnepélyesen fogadja. A fogadó bizottság azon tagokból áll, kik e gyűlésen jelen vannak.

Léva y Henriket Remetey F. Károly fogja üdvözölni. A gyászisteni tisztelet 9 órakor lesz a minoriták templomában. A templomban a Kölcsey Dalkör fog énekelni. A vesztőhelyen a képezdei ifjuság a szobornál a polgári dalárda fog énekelni.

A menet ez évben a város házára indul. Az egyesületekkel együtt fog menni Arad minden emberbaráti egyesülete, felkérjük tisztviselőket, úgy Arad intelligens polgárait, hogy az ünnepély fényét emelve, csatlakozzanak már a város házára a menethez. Gyülekezés a város házában nyolcz órakor.

Az emléke beszéd elmondására Sallay Béla kéretett fel, ki a szép megbízatást elfogadta.

Nem lehetetlen, hogy egy fővárosi kiváló szónok lejjön. A vendég a szobor előtt fog beszélni.

Kovács Vincze indítványára rendfentartó bizottság választott, a bizottság elnöke Rausch Kálmán.

Az október hatodikán érkező vendégeket általában ünnepélyesen fogadja egy bizottság, melynek elnöke Kovács Vincze.

A szabadságharczi muzeumot e napon az érkező vendégeknek be fogják mutatni, a nagyközönség számára e termek még nem nyitattak meg.

A honvédegyesület agg és beteg tagjait kocsin fogják kivitetni Nagy Kálmán indítványára.

Ezzel az ülés véget ért.

Barabás Béla dr., Müller Lajos dr. és Müller Károly távolmaradásukat kimentették.

A bizottság október 6-ig még tart ülést.

Felhívás előfizetésre.

Az idei utolsó évnegyed alkalmából ismét felhívjuk t. közönségünk figyelmét az előfizetések megújítására.

Törekvéseinknek eddig tapasztalt méltatása buzdítás nekünk a jövőre s igyekeznünk minéi inkább alkalmazkodni a hírlapolvasó közönség igényeihez. Ez okból kerüljük a közélet eseményeiről közlött tudósításokban az egyoldalúságot és részrehajlást, hanem megirunk minden közérdekű dolgot lehető hűséggel és részletességgel, hogy közönségünk minden irányban, az igazság elferdítése nélkül, legyen lapunkból tájékoztatva.

Programmunk a régi marad. Az „Aradi Közlöny” ezentul sem lesz hive a botrányvadászó, erőszakolt szenzációnak, a családok és egyesek magánügyei irányában gyakran tanusítani szokott kiméretlenségnek, hanem marad az olvasó jó barátja, panaszainak, érdekeinek szives közvetítője minden irányban, a napi és politikai élet hű tükré és tájékoztatója.

Vezércikkeinkben foglalkozunk politikai kérdésekkel, a mint azt a nevezetesebb események magukkal hozzák, felöleljük a társadalmat és közgazdaságot, de leginkább Arad megye és Arad város aktuális ügyeit, annak a fejlődés, előbbremenetel érdekében szükséges mozzanatait stb.

Tárczáink eredetiségét és változatoságát majd minden nap van alkalmunk bebizonyítani a közönség előtt. Vidéki tudósítóink száma folyton szaporodik, h irrovatunk a leggazdagabb. Kiváló gondot fordítunk közgazdasági rovatunkra, melyben mindig közlünk eredeti táviratokat a budapesti tőzsde az napi árfolyamairól.

John a kínai New-Yorkban.

— Irta: Mark Twain. —

Egy izben, hogy New Yorkban egy óriási amerikai thea-kereskedés előtt elmentem, egy kínait láttam az ajtóban kuporogni, ki a bolt-czimer funkcióját teljesítette. A járókelők adig néztek rája, míg csak feléje fordíthatták fejüket, a nélkül, hogy nyakukat kitékérték volna s nagy csoport állott meg előtte, merően rábáméskodva.

Nem szégyen e az, hogy mi, kik annyit locsogunk a civilizációról és humanitásról, nem resteljük embertársunkat ily szolgálatokra lealacsonyítani? Nem legfőbb ideje-e már, hogy megtérjünk, mikor azon vesszük magunkat észre, hogy ily szegény lényt a frivol kíváncsiság tárgyának tekintjük, a helyett, hogy megszánunk, megsajnálunk!

Ime itt ül ez a szegény teremts, kit kemény sorsa messzire üzött hazájától s kinek balsorsa bizony meghalhatná a léha báméskodó ficsoroknak szívét.

De ugy látszik, nem így történt.

Emberek, kik a civilizáció bajnokainak, magasabb műveltségű lényeknek tartották magukat, durva kezekkel megtapogatták saját szerü

kupalaku kínai kalapját, a gombot, mely róla lefityegett; a hosszú czopfot, mely vállaira himbáldozott, rövid selyem kabátkáját sajátos czafrangjaival és kihimzett alakjaival melyek különben, mint ruházatának egyéb részei is, igen kopottak és piszkosok voltak: testhez álló, bokájánál összekötött kék gyapju nadrágját és otromba csónak alakú papucsait vastag parafataipaival. Miután pedig tetőtől-talpig szemtelenül végig nézték, gonoszul élczelődtek idegenszerű ruházata felett s kigunyolták mélabus arczatát. Azután odébb állottak.

Szívem mélyéből megszántam ezt a szerencsétlen mongolt.

Megkérdeztem magamtól, vajjon mi is rejtőzhetik szomorú vonásai mögött, a messze-ségbe meredő szemei milyen szépséges vidéket látnak?

Gondolatai s szive távol csaponganak-e, tul a Csendes-Oceán óriási vizén? ... Kínai rizsföldjei s hűsítő pálmái között? ... az árnyékos hegycsucok, vagy ama, a virágzó, buja növényzettel telt berkek között, a melyek nek párja Észak-Amerika éghajlata alatt ismeretlen? ... S helylyel-közvet merengéseiből felriadva, nem hallja-e ismeretes kacagást, a félig már elfelejtett hangokat? ... Tekintete

nem látja-e hébe korban az elmúlt napok egy-egy kedves emlékét, ismerős arczat?

Borzasztó sorsa, — mondtam magamban, — melyben ez a barnaszínű vándor részesült.

Hogy a Ficsurak társaságát meghassák, legalább a szegény fiu szavai, ha már szegényes öltözéke és szomorú számkivetése teljesen hibegen hagyták őket, gyengéden megkopogtattam vállát s így szóltam:

— Légy vidám, ne busulj! Nem Amerika bánik veled így, hanem csak egyes polgáremberek, kiknek szivéből a nyereségi vágy minden emberi érzést kimart. Amerika nagy-lelkűbb vendéglátásban részesíti száműzötteteket elnyomottakat. Amerika és az amerikaiak készségesen segítenek a szerencsétleneket Pénzt gyűjtünk majd össze s te visszatérhetsz Kínába. Viszont láthatod barátaidat. Mennyi béred van itt?

— Rongyos négy dollár hetenkint s ezért még táplálkoznom is kell. No de ez könnyű dolog! Hanem ez a szokatlan idegen ruházat — mérge drága s kényelmetlen: ...

A száműzött „kínai” még mindig ott kuporog helyén A new-yorki thea-kereskedők, kiknek szükségük lesz, festői bolt czégeré nem igen lesznek szükiben a kínaiaknak.

Távirati rovatunk, mint olvasóink számtalanszor meggyőződhetek róla, az összes helyilapokéin áltartalmasabb, gazdagabb. Ilyen marad ezutánra is. A főrendi- és képviselőház minden üléséről részletes tudósítást hozunk budapesti levelezőnk tollából.

Kérjük az előfizetések szives megújítását.

Az „Aradi Közlöny“ előfizetési árai:

Helyben	Vidéken
házhoz hordva:	szótküldve:
Egész évre 12 frt — kr.	Egész évre 14 frt — kr.
Fél évre 6 frt — kr.	Fél évre 7 frt — kr.
Negyed évre 3 frt — kr.	Negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy óra 1 frt — kr.	Egy óra 1 frt 20 kr.

Egyes szám ára helyben 5 kr. vidéken 6 kr.

Az előfizetési pénzek, valamint hirdetési és egyéb díjak az „ARADI KOZLONY“ kiadóhivatalának küldendők, ugyazinté ide utalandó minden oly ügy, mely a lap anyagi részét illeti.

Mutatványozásokat egy héti ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

Megyei közügyek.

Sorrendje

Az Aradmegye törvényhatósági bizottsága 1892 évi október hó 10-iki közgyűlésen tárgyalandó ügydaraboknak.

1. A vármegye alispánjának évnegyedes jelentése.

2. A számonkérő szék jelentése.

3. A nagyméltoságu m. kir. belügyminis-ter intézvénye, melylyel tudatja, hogy ő császári és apostoli királyi Felsége a vármegye közönségének azon határozatát mely szerint a koronázási jubileum alkalmából 40000 frtnyi kórházi alapítvány tetteleg legkegyelmesebben tudomásul venni méltóztatott.

4. Lukács Béla, keresedelemügyi m. kir. miniszter ur Ö nagyméltóságának leirata a kereskedelemügyi minisztérium vezetésének tényleges átvétele tárgyában.

5. A vármegye jövő 1893 évi költségének megállapítása s ezzel kapcsolatban az állandó választmány javaslata a 40000 frtnyi kórházi alapítvány beszerzése, valamint a tiszviselők és alkalmazottak fizetésének emelése és az ebbeli szükségletnek 1893 évtől kezdve pótdadó kivételése útján való fedezése iránt.

6. A vármegye közigazgatási bizottságának javaslata, melylyel az 1891-94 évekre kidolgozott utféntartási költség előirányzatot bemutatja.

7. Zolyomvármegye közönségének átirata melylyel a regále kártalanítási művellet alkalmazásával a kártalanítási összegből levont és az államkincstár részéről visszatartott törvényhatósági és községi pótdadó összegek kiszolgáltatásának elrendelése iránt az országgyűlés képviselőházához intézett feliratát pártolás végett megküldi.

8. A vármegye főispánjának átirata, melylyel tudatja, hogy Lövinger Miksa dr és

9. Traytler Andor orvostudorokat, aradmegyei közkórházi II-od orvosokká kinevezte.

10. A vármegye főispánjának átirata Kirszky Ivánnak borossebesi járási irnokká történt kinevezetése tárgyában.

11. A vármegye főispánjának átirata, melylyel tudatja, hogy Edes Elemér végzett joghallgatót közigazgatási gyakornokká kinevezte s szolgálatát végett a borossebesi járási szolgabírói hivatalhoz osztotta be.

12. A közigazgatási bizottság átirata, melylyel az 1892 év I. feléről szóló jelentését bemutatja.

13. Az állandó választmány jelentése Vörös Vidor tiszti alügyész állása s az általa ez idő szerint ellátott hírlapszerkesztőség, együttes viselesére nézve kifogásolt összeférhetlenség tárgyában.

14. A vármegye alispánjának jelentése a betegápolási pótdadó jövő 1893 évi kivetési kulcsának megállapítása iránt.

15. A vármegye alispánjának jelentése a laktanya építési pótdadó 1893 évi kivetési kulcsának megállapítása tárgyába.

16. A vármegye alispánjának jelentése melylyel a tisztviselői nyugdíj alpból javadalmazott kegydíjasoknak, a kegydíjak tovább folyosítása iránti kérvényét bemutatja

17. A vármegye alispánjának jelentése a Grósz József lippai lakos és kladovai kincstári erdőbérő által a m. kir. államvasutak paulisi

állomásától kiindulva a kladovai erdőbe vezető iparvasut czéljára az arad-zámi egyrészének használatba vétele tárgyában.

18. Német-Pereg község képviselő testületének határozata a községi maradvány mi-kénti kezelése iránt.

19. M. és R. Világos község volt urbéres gazdáinak határozata tárgyában s ezzel kapcsolatban Renner A. és társai m. világi la-kosnak e határozat elleni felebbezése.

20. Magyarád község képviselőtestületének határozata a regále kártalanítás kötvények a gör. kel. templom részére szükségelt harangok beszerzése a toronyóra kijavítására leendő fordítása tárgyában.

21. Kovaszincz község képviselő testületének határozata egy második községi irnoki állás rendszeresítése tárgyában.

22. Kerek község volt urbéres gazdáinak határozata a kötelező ugartartás behozatala iránt

24. Pankota község képviselő testületének határozata Pichler Nándor volt közgyám által elszakított s a vármegye árvaszéke részéről a községre utalt 1000 frtnak a várostár alap-ból leendő megtérítése iránt.

24. Pankota község képviselő testületének határozata italmérsi ellenőri állások szerve-zése tárgyában.

25. R-Világos község képviselő testületének határozata a közlegelőhasználati módjának megállapítása tárgyában.

26. König Zsuzsána és társai muszkai és pankotai lakosok felebbezése a muszkai volt ur-béres gazdáknak a kötelező ugartartást kimondó határozata ellen.

27. Hattorán Jakab dr. felebbezése R. Vi-lágos község képviselő testületének a községi inség kölcsön tartozás egyénekenkénti leszámo-lása költségeinek a községi pénztárból való fedezése tárgyában hozott határozata ellen.

28. Algyest község képviselő testületének határozata behajthatlan köz költség leiratása iránt.

Aradon, 1892 évi szeptember hó 14-én.

Dálnoky-Nagy Lajos,
főjegyző.

Tanügy.

Az Aradvidéki Tanítóegylet XXIII. közgyűlése.

— Harmadik nap. —

Arad, szeptember 23.

Elnök Mádai Mátyás az ülést megnyitja s jelenti, hogy sorrendben a jele-n-té-s-e-k következnek.

Olvastatik az elnökség jelentése az 1891—2 évi működésről.

Tudomásul vétetik.

Elnök bemutatja Molnár István mi-niszteri biztos urat, ki a gyümölcsfa tenyész-tés érdekében jelent meg. A hozzá intézett üdvözlő beszédet a közgyűlés viharos éljen-nel fogadja. Elnöki javaslatra a magas ven-dég iránti tiszteletből a sorrend megváltozta-tása mellett, a tegnapi közgyűlésből átutalt tétel „A gyümölcsfa tenyésztés“ előadására Szilágyi György előadó fel-hivatik.

A szépen átgondolt és tanulságos érteke-zéshez az előadó részletes indítványát ter-jeszti elő.

Kovács Ferencz hozzá szólásához a gyakorlati téren maradv, alaposan fejtegeti a tapasztalt akadályokat, melyet a gyümölcsfa tenyésztés terjedése elé gördülnek. Ajánlja, hogy a tanítóegylet keresse meg a megyei község bizottságát, hogy minden községtől követelje meg a faiskolák kihasítását; továbbá kérje fel a megyei gazdasági egyleteket, hogy anyagi erejéhez képest — a gyoroki mintára — évenként 1—2 községben segítse elő a fa-iskola létesítését.

Az előadó és hozzá szólók után Molnár István ur, min. tanácsos vázolja a kormány álláspontját.

Már a legközelebbi időben p ó t t a n f o l y a m o k rendeztetnek, a hol a tanítók jár-á-s-i felügyelők é lesznek kiképezve. A megyék szabályrendeletek alkotására fel-hivatnak. Minden egyes megyére nézve alkal-mas gyümölcsfajok fognak megállapittatni. A tanítás, illetve a közs. gyümölcsfa iskolák

ügye önállósíttatni, szabályoztatni fog s a nagyban előállítandó oltványok készítésére fe-gyenczek alkalmaztatnak. A gyümölcs érté-kesítésére nézve annak idején pi a c z r ó l fog a kormány gondoskodni. Számos gyakor-lati példát sorol fel e mellett a gyümölcsnek külföldön történő értékesítési módjáról.

Közgyűlés a végig érdekesítő, érdekes előadást tapsviharral s harsány éljenzéssel ju-talmazza.

Csik János bejelentett hozzászólástól visszalép.

Uherczki Ottó (Szt.-Anna) szerint a közs. faiskolák mivélésénél a növendékek mun-kaereje igénybe vételét pártolja s javasolja a megyei minta gyümölcsfa iskola felállítását Szilágyi Gy. élni kívánárszávaival, hangsúlyozza, hogy hozzászólók az előadás lényegét concedálják, csak a kivitel módozai-ra nézve van eltérés, a mi szerinte nem képez akadályt az eszme keresztülvitelére nézve. A min. biztos által kifejtett buzdítá-sáért elismerését fejezi ki.

Kovács F. (Gyorok) indítványozza, hogy ezen kérdést az egylet állandóan tartsa felszűnen s minden évben foglalkozik és szó-lítsa fel tagjait, hogy ez évi közgyűlés alkal-mával tegyenek e tárgyban jelentést.

Molnár István min. biztos felvilágosi-tólag megjegyzi, hogy Uherczki által ajánlt minta faiskolákból már igen sok van szervezve s így ily irányban intézkedéstételre szükség nincs.

Olvastatik a számvizsgáló bizottság je-lentése.

Alladék a m. évről	1787.26
T. é. bevétel	572.72
	Összesen 2059.93

Kiadás	382.57
Maradvány	1677.36

Az összeg 3 drb. takarékpénztári betéti könyvben van elhelyezve.

A nagymérvű hátralékok behajtása czél-jából a bírói behajtás foganatosíttassék és pénz-tárosnak a felmentvény megadása mellett 50 forint tiszteletdíj szavaztassék meg. Elfogadatik.

A könyvtár vizsgálatára kiküldött bizottság tudomásul vétetik.

A megszünt segélyalap megvizsgálására nézve kiküldött bizottság t. n ö k e beadja je-lentését. A bizottság egy része azt óhajtja, hogy ezen ügy újból kiadassék a jövő köz-gyűlésre jelentéstételül, míg a másik fél pe-dig annak adott kifejezést, hogy ezen ügy-ben már a legfelsőbb forum jóváhagyólag in-tézkedett, és ez által ezen ügy befejezést nyert, újabb intézkedésre szükség nincs.

Szomorú Illés (Pécska), Ehrling L. (Elek) tagok felszólalására elnök felvilágosi-tásul előadja, hogy a bizottsági tárgyalás nem vezet célhoz, az egyleti ügyésznek kívánja juttatni.

Erling az ügyész eszméjét elejteni kívánja.

Még Csik János szólt a kérelemhez, a bizottság nem jelentette be a másik se-gélyalap megalakítását. Miután a tanítógyűlés egyszer kimondta, hogy a segélyalaphoz nem akar hozzájárulni, minek ezt a kérdést tár-gyalni.

Hozzászóltak Csik János észrevételeire Krausz Jakab (Világos) Erling Lenárd (Elek.)

Mire határozatul kimondatik, hogy a se-gélyalap megvalósítása körül tett indítvány levétetik a napirendről.

Csik János a vidéki fiók körök élénki-téséről mond nagy figyelemmel hallgatott elő-adást. Mi szolgáltatott okot e tétel felvéte-lére, azt egy kis mesével fejti meg. A mese igen elmés volt. Egy iskolai kirándulásról beszél, melyet az öreg este talált utban. A gyerekek sirtak. Ekkor a tanító faparipát vágott a „peneczilus“-ával minden gyereknek és a fiuk vigan „nyargaltak“ haza. A tétel felvétele ilyen — faparipa, nátha az bekeri-tené a vidéket is és ennek egyleti élete fel-lendülne? Javaslatai a következők: A köz-pont élénkíti a vidéket s élénkítse akként, hogy a vidék tudjon a központ munkálkodá-sáról. Sokszorosítható a jegyzőkönyv, a hatá-rozat. A kivonatolás nem vezet célhoz. Az előadót megéljenzették.

Ugyancsak Csik János ismerteti a fiu-mei tanulmányutat. 10 napi ottartózkodás 141 frtba került az utazással együtt. Az idő le-

hetne a husvétii szünidő. A 141 frt r é s z l e t e k b e n i s f i z e t h e t ő .

Arnold János részletes felvilágosítást kér.

Csik részletesen megadja a felvilágosítást e szerint a programmon Trieszt és Velenczét is felöleli, természetesen ha többen jelentkeztek olcsóbb lesz a tanulmányut.

Arnold János (Buttyin) részletesen vizsgálja a pénzügyi kérdéseket.

Krausz a husvétii szünidőt választja időpontul.

A f i u m e i k i r á n d u l á s e s z m é j e e l f o g a d t a t i k é s C s i k J á n o s a t o v á b b i t e e n d ő k b e n m e g b i z a t i k .

Kovács Vincze a 25 éves jubileumra programtervezetet nyújt be. E szerint tanrendszer kiállítás rendezését javasolja, a részletes teendőkkel az igazgató választmányt bízza meg.

Elnök a betérjesztett i n d i t v á n y o k t á r g y a l á s á t a z i g a z g a t ó v á l a s z t m á n y h o z k é r i u t a l t a t n i é s p e d i g v é g r e h a j t á s c é l j á b ó l .

Uj tagokul felvételtek: Pap Márton, Patócs Márton, Hoffmann Miklós. Pártoló tagnak Abonyi Károly kerekéi tisztartó.

Körmives József az országos tanitói bizottság pártolását indítványozza.

A kérdéshez szolt M á d a y M á t y á s é s D e c s y G é z a . A z a j á n l a t o t e l ő b b i e l l e n e z t e , u t ő b b i p á r t o l t a a k ö z g y ű l é s s z a v a z á s s a l d ö n t ö t t a k é r d é s f e l e t t é s 2 0 f o r i n t o t s z a v a z o t t m e g a z o r s z á g o s b i z o t t s á g n a k .

Bucsi Mihály (Seprős) indítványát, hogy 10 frtot ad minden tag az országos tanitói árvaháznak, — elvetették.

Krausz Jakab a tápintézet valósításáról indítványt ad be, mely elfogadattatott.

Balás Ferenc indítványa a tanszerek beszerzéséről elfogadattott.

A jövő közgyűlés helyeül az ottani előjárás szivélyes meghívására — Buttyin tüzetik ki. Idejét a központ határozza el.

Füzesy indítványára, nagy éljenzés mellett, Némethy Károly tiszteletbeli taggá választattott.

A választás nagy érdeklődéssel ejtett meg.

Elnök lett: M á d a i M á t y á s , a l e l n ö k ö k : B r u s c h A l a j o s , B o r o s J a n k a .

Titkár: S c h r o d t G y ö r g y .

Jegyzők: O z i r á k i M á r t o n , M a u r e r M i h á l y , p é n z t á r n o k : W l a c s i l K á r o l y , e l l e n ö r : F i s c h e r A n t a l é s k ö n y v t á r n o k : K ö m i v e s Z s i g m o n d .

Ügyésznek M ü l e k L a j o s d r .

Ezekután elnök az „Aradvidéki Tanítóegylet XXIII. közgyűlését berekeszti.

Időjárás.

Légnymás: reggel 7 órakor 766,3 mm., délután 2 órakor 763,8 mm. Hőmérséklet reggel 7 órakor C° + 18,3, délután 2 órakor C° + 26,7. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor K. 4, délután 2 órakor K. 4. Felhőzet: reggel derült, délután félderült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0.

Időjárás a mai napra.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

Szeptember 24.

Változó felhőzet.
Szárak.
Meleg.
Zivatarok.

H I R E K .

Szeptember 24. Szombat. Róm. kath. naptár: Gellért. — Protestáns naptár: Gellért. — Görög-keleti naptár (szeptember 12.): Autonóm. — A nap két 5 óra 51 perczkor, nyugszik 5 óra 52 perczkor.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van kedden és szombaton 3—4-ig és pénteken 11—12-ig. Helyiség: polgári iskola, földszint.

Szeptember 25. Desseffy megyés püspök Aradon bérmál.

Szeptember 26. Katonai lövésár Aradon.

Szeptember 27. Barabás-Baráth sajtópör tárgyalása. Október 10. Aradmegye őszi évnegyedes közgyűlése délelőtt 9 órakor.

— Személyi hír. Csik és Alajos erzedes nyolcz heti szabadságra Karlsbadra utazott.

— Desseffy püspök Aradon. Lobogó diszbe öltözik ma Arad. A csanádi püspökség népes-

ségére második legnagyobb városába most jön először a főpásztor Aradra. Arad róm. katolikusanak nagy apja ez, de az ünnepet megosztják vele a többi más hitsorsosok is, mert hiszen a vallási tolerancia nagy erénye az aradi polgároknak, úgy, hogy felekezeti válaszfalak e szép városban nem voltak soha. Epen azért oly házakon is látjuk a trikolorot, a hol nem az egyház főpásztorának szólhat a vallásos élet rajongása, hanem a hol az összpolgárság akar ünnepelni azért, mert a polgártársak közül a róm. katolikusoknak ünnepe van.

A kath. papok főpapja kinek nyájas modoráról, kiváló szivjóságáról és nemes toleranciájáról legendák keltek szárnyra, ma négy órakor érkezik a rendes temesvári vonattal. Kiséretében lesznek Hemmen kanonok és Váradytitkár, nemkülönb a káptalannak még több tagja és fényes kíséző papság.

A fogadtatás ünnepélyes lesz. Salacz Gyula mondja a város nevében a fogadó szónoklatot. Nemkülönb fényes lesz a bevonulás is. A főpásztort Arad fogata röpit a minorita atyák zárdája elé, melynek egész itt tartózkodása alatt vendége lesz.

Az itt tartózkodás három napra van megállapítva. A bérmálásra eddig 4800-an jelentkeztek. Tegnap érte el a jelentkezés tetőpontját, úgy hogy a zárda tagjai a gyonás és áldoztatást alig tudták elvégezni.

Holnap csak felnöttek veszik fel a bérmálás szentségét. Számuk 1500. Reggel 8 órakor a püspök csönnedes misét mond. Utána J á n o s s y r e n d t ö n ö k p r e d i k á l s n y o m b a n a b é r m á l á s s z e n t s é g é n e k f e l v é t e l e t ö r t é n i k .

Délután két órakor ebéd a püspök tiszteletére a zárdában. Ezen ebédre Arad város honoracionjai közül harminczan kaptak meghívót. A hétfői nap programja részben ugyanez erről különben holnapi lapunk hoz majd felvilágosítást.

Üdvözljük a jeles egyházfejedelmet Arad falai között!

— Kérelem Aradváros közönségéhez. Méltóságos Desseffy Sándor ur megyés püspökünk a bérmálás szentségének kiosztása végett f. hó 24-én délután 4 órakor a Temesvár felől jövő vonattal városunkba fog érkezni s a vasuti indóháztól a fogadó bizottság kíséretében a fő-ut és Andrassy-téren keresztül vonulva a minorita atyák templomába fog menni. Hogy fogadtatása méltó legyen Arad városhoz s hogy szeretett püspökünk iránti tiszteletünk és ragaszkodásunknak megtisztelő látogatása alkalmából kifejezést adjunk, azon kérelemmel fordulok Arad város tisztelt közönségéhez, hogy fent jelzett időben házaikat és házaik ablakait lehetőleg feldisziteni s méltóságos vendégünk itt tartózkodása alatt feldiszitve tartani sziveskedjék. Tisztelettel Sarlot Domokos, főkapitány.

— Báro Edelsheim-Gyulay Lipót, aradmegyei nagybirtokos, a népszerű lovas tábornok, már teljesen felépült hosszas betegségéből, a minnek örvendetes bizonyágát adta most is, mikor az Andrassy-uton kocsziva, bravourral fékezte meg lovait. Kocsija két más fogat közé szorult a magyar államvasutak igazgatósági palotája előtt. Ennek következtében lovai megijedtek és megbokrosodtak Edelsheim hirtelen felugrott hintájában és erőteljesen visszarántotta az ijedt paripákat, úgy hogy azok rögtön lecsendesedtek. A kik látták e jelenetet, rokonszenvesen konstatálták, hogy a tábornok — kiállott súlyos betegsége daczára, — újra régi erejének teljes birtokában van.

— Aradmegye virilistáinak végleges jegyzékét kaptuk meg tegnap a megyén. Mintán az „Aradi Közlöny” az előzetes névsort egész terjedelmében hozta, azon pedig csak kisebb változások történtek, nem tartjuk

szükségesnek a hosszú névsort ismételtelen lenyomatni. Csak azt említjük meg, hogy Aradmegye legtöbb adót fizető polgárainak száma 300. Ezek közül az első S o l y m o s s y László nagybirtokos 19,033 frt 38 kr s az utolsó T a u c s ú n János kurticsi földész 191 forint 57 kr adóösszeggel. Kétszeresen 24 virilistának van számítva az adója, azok közt a legtöbb lelkesz.

— Az új adótárnok. Az aradi m. kir. adóhivatalnál megürült pénztárnoki állásra összesen 21 pályázó jelentkezett: és pedig áthelyezést kérő adótárnok. 6, kinevezést kérő ellenőr 15. A pályázatok most állanak döntés alatt. Legtöbb kilátása van a kinevezésre az adóhivatal jelenlegi vezetőjének, C z e g l é d y Mihály ellenőrnek, a kinek kinevezésével általános óhaj menne teljesedésbe.

— Az új albiró. Megbízható forrásból vesszük a hirt, hogy az aradi kir. járásbiróságnál megüresedett albirói állásra S c h a r t n e r Sándor dr. pécskai kir. albiróval fog betöltetni.

— Athelyezés bosnyák zászlóaljba. Szigethy Géza cs. és kir. 33-ik gyalogezredbeli főhadnagy áthelyeztetett a jelenleg Bécsben állomásozó 7-ik bosnyák zászlóaljhoz.

— Virilisták a szomszédban. Temesmegye legtöbb adót fizető polgárai, kik ezer forintot felüli adót fizetnek, a következők:

Zselénszky Róbert gr. Ujfalu	14604 frt 47 kr.
Féger Ferencz Merczyfalva	8833 frt 68 kr.
Ambrózy Gyula báró Remete	5007 frt 68 kr.
*Jezsenszky Béla Temesvár	4543 frt 18 kr.
*Muzslay László Vinga	4080 frt 10 kr.
Dessewffy Miklós gr. Bukovecz	3518 frt 62 kr.
Bissingen Nándor gr. Ján	3270 frt 21 kr.
Jäger Péter Detta	3140 frt 18 kr.
*Kralicz Béla Budapest	2884 frt 54 kr.
Baich Milos br. Budapest	2469 frt 65 kr.
Deutsch Sándor Budapest	2323 frt 70 kr.
*Vargits Imre dr. Budapest	2161 frt 78 kr.
Gorova János Budapest	2148 frt 80 kr.
*Gáll József dr. Budapest	2099 frt 82 kr.
Augenfeld József Gyarmatha	1899 frt 62 kr.
Taffler Kálmán Budapest	1890 frt — kr.
Lazarovit F. N.- Szredistye	1847 frt 87 kr.
Deutsch Andor Temesvár	1813 frt 87 kr.
*Timáry Béla Detta	1784 frt 58 kr.
*Braumüller Emil Detta	1759 frt 30 kr.
Kásztory Mihály Hodony	1727 frt 37 kr.
Ambrózy Béla br. Budapest	1723 frt 92 kr.
*Telbisz Imre dr. Temesvár	1637 frt 40 kr.
Kintzig Ferencz Fűskut	1612 frt 57 kr.
*Darabanth János dr. Vinga	1499 frt 44 kr.
Atzél Lajos dr. Németség	1562 frt 48 kr.
Kintzig János Keresztes	1436 frt 12 kr.
*Molnár Viktor dr. Temesvár	1402 frt 40 kr.
*Kormos Béla dr. Versecz	1391 frt 78 kr.
*Capdebo Lajos Temesvár	1363 frt 55 kr.
Buchmann Alajos Detta	1317 frt 20 kr.
*Hollósy Gyula dr. Temesvár	1283 frt 26 kr.
*Popp Vincze Zsebely	1283 frt 02 kr.
*Várnay Ernő Temesvár	1282 frt 56 kr.
Beniczki György Folya	1260 frt 30 kr.
*Tarsóczky I. dr. Uj-Besenyő	1242 frt 54 kr.
Ivány Béla Budapest	1242 frt 02 kr.
*Kramer Ignác dr. Csákova	1240 frt 44 kr.
*Csiky Gyula Folya	1224 frt 34 kr.
Keller István Orczyfalva	1210 frt 76 kr.
Janicsáry Sándor Budapest	1218 frt 66 kr.
Anton István Varjas	1176 frt 06 kr.
*Kovács Akos Temesvár	1163 frt 74 kr.
Id. Kelmann János Orczyfalva	1152 frt 66 kr.
Dengl József Szécsány	1125 frt 01 kr.
Klobusiczky János Szkulya	1116 frt 39 kr.
Görgey Gyula N.-Remete	1103 frt 17 kr.
Id. Hachl Ignác Uj-Arad	1045 frt 14 kr.
Bissigen Ernő gróf Jám	1036 frt 93 kr.
Nuszbaum Zsigmond Lippa	1034 frt 48 kr.
*Radisich Jenő Budapest	1034 frt 28 kr.
Scheirich György Detta	1025 frt 47 kr.

— Satoroltár. Diszes lombsátor épül a minoriták temploma előtt a bérmálásra alkalmából. Dessewffy Sándor megyés püspök aóban fogja kiosztani a hiveknek a bérmálás szentségét.

— Szüret. Borossebes hegyközség választmánya az idei szüret megkezdési határidejét október hó 3-ik napjára tüzte ki.

— Primiticia. Raskó Sándor ujonnan felszentelt áldozár, mint irtuk, szerdán mondja első miséjét Györökön. Az új misés pap

manuduktora nagybátyja, Pály Mátás gyoroki róm. kath. plébános lesz.

— **Hányan rukkolnak be?** Arad házi ezredéhez, a csász. és kir. 33-ik gyalogezredhez október 1-én 640 újoncz rukkol be katonai szolgálatok teljesítésére.

— **A kolera-gyanus szállítmányok.** A belügyminiszter rendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz, melyben utal arra, hogy a hatóságok tullepték a kolera-gyanus küldeményekre vonatkozó miniszteri rendeletet, a mennyiben egyrészt nem tilalmazott, másrészt pedig egészen kolera-mentes helyről érkezett szállítmányokat feltartóztattak és megsemmisítettek. A miniszter felhívja a törvényhatóságokat, hogy szorososan az utasításhoz tartás magukat.

— **Arad város és megye monografiáját** újabban megszerették: Földes Kelemen, Kis István, Khuck és Szathmáry János urak; eddig elkelt 96 példány. Lauckó Albert.

— **Illeték a vidéki kamaráknak.** A kereskedelmi miniszter — mint nekünk írják — a napokban értesítette a kereskedelmi és iparkamarákat, hogy az osztrák magyar bank vállalati adója után járó kamarai illeték ezen nem csupán a budapesti hanem megfelelő arányban a többi hazai kamarákra is fogja illetni. A bank adója Budapesten iratván elő, az ottani kamara részére megállapított 1 százalékos kulcs szerint fog a kamarai illeték is kivettetni és pedig akként, hogy a bank jelzálogi üzemeltetésére kivett adó után az illeték a budapesti kamarát illeti, a bank egyéb üzletéből eredő jövedelemre eső adó után kivetendő egy százalékos kamarai illetéket pedig a bank főkéjének tiszta jövedelme arányában osztják fel az érdekelt iparkamarák közt. Annyan nagyon helyes ez az intézkedés, mivel a gyengébb jövedelmű vidéki kamarát is képesíti, hogy a velük szembe mindinkább fellépő anyagi áldozatok iránti igényeknek, mint a különben is gazdag budapesti kamara, szintén megfelelhessenek.

— **Katonai hangverseny.** A háziezred zenekara ma este a „Fehér Kereszt” szálloda udvartérjében hangversenyez. A hangverseny műsorát lapunk nyilttéri rovatában közöljük.

— **Kétféle temperamentum.** Egy vidéki lapban olvassuk ezt a furcsa históriát: „Egy birtokosnak a fia megunta az életét s szerelmi bubánát miatt főbe akarta magát löni. Revolvért vásárolt, megírta szülőinek, azíve választottjának a levelet, a tükrök elé ült egy hintaszékbe és próbálgatta agyának, majd szívének irányozni a csövet, mi közben azon tépeldődött, melyik uton talál a lélek rövidebb utat az örökkévalóságba. A hosszas tépeldődést észrevétlenül figyelemmel kísérte az ablakon keresztül egy a szomszéd vendéglőben tartózkodó angol. Ez a komédiázást úgy látszik végre is megunta, mert pillanat alatt a meglepett fiatal ember szobájában termett, kicsavarta kezéből a revolvért s rákiáltott: „ne tempozzék ön, éézzé így kell azt csinálni.” Ezzel homlokához érintette a csövet s mielőtt a fiatal ember meglepetéséből magához tért volna, a ravasz elcsattant, egy dördülés és az angol holtan rogyott össze. A falu apraja, nagyja, nagy részvét mellett kísérte ki harmadnapra a temetőbe. Az angol holmija között több ezer font sterlingre szóló utalványt találtak. Rokoni nem maradtak hátra.” Hogy ez az angol meghalt: elhiszszük; de hogy valaha megszületett; kevésbé valószínű.

— **A honvédek ellenőrzési szemléje.** Magy. Pécskán november hó 18. és 19., Új-Aradon november 12. és 13., Lippán november 15. és 16-án tartatik meg.

— **Égő vonat.** A szegedi rendező pályaudvaron, mint levelezőnk jelenti, meggyuladt a lokomotív szikrájától egy tehervonat. A nagy szélben hamarosan elégett öt kocsi egész tehével együtt. A megrongált waggonokat jobbra ki lehet javítani. Az elégett szállítmányok értéke mintegy ötvenezer forint.

— **A Kölcsei-Egylet könyvtára** ma délután kivételesen 2—3 óra között áll a tisztelt tagok rendelkezésére. Bendes órák szerdán szombaton d. u. 3—4 pénteken d. e. 11—12.

— **Országos- és hetivásárok Aradmegyében.** (Folytatás a legújabb miniszteri rendeletről.) Arad-Szent-Márton. Minden szerdán hetivásár. Székudvar. Szombatonként hetivásár. — Szlatiná. Minden hétfőn hetivásár. — Taucsjan. 4 és jul. 2. vasárnapjait megelőző szombaton. — Tótvára d

jan. 19. ó-naptárszerint husvét utáni csütörtök ó-naptár szerint urnap szept. 26.

— **Szánalmas alak.** Gyermekkora óta nyomorgott a radnai templom lépcsőin s béna kezét könyöradományért nyújtotta ki a járókelők elé. Sztoján Tanasziének hívják a radnai kolduscseh ezen szánalmas tagját, akit tegnap betuszkolt a rendőr a kapitány elé. Elpanaszolta, hogy Radnán a kolduscseh nyomorog, még a kereseti adót sem tudja megfizetni, olyan kevesen járnak már bucsura. Nem tudott ott megélni iparát Aradra helyezte át, de alig kezdte meg debütjét, már is elcsipték. A kihágási bíró ma utaztatja vissza czéhe kebelébe a szánalmas alakot, mert iparának áthelyezésére nem lehet neki engedélyt adni.

— **Véres kardpárbaj** volt tegnap Temes-Rékáson, S. J. és N. P. fegyvergyakorlatra bevonult tartalékos szekerészhadnagyok között. A párbaj N. P. hadnagy súlyos megsebesülésével végződött, amennyiben már az első összecsapásnál súlyos sebet kapott a jobb felső karján. A párbajnál jelen volt Sommer dr. katonai főorvos és Gross dr. magánorvos rögtön bekötözték a sebet és intézkedtek, hogy a megsebesült a temesvári helyőrségi kórházba szállítsassék. A párbajra szóváltás adott okot.

— **A la Klapphorn** Kaczkiás menyecske hajol ki az ablakon. Tekintete kutat, de nem a férj után. Egy nyúlank fiatal ember ér az ablak alá, a menyecske még jobban kihajol és elcsattan a csók. A szeladon tovább halad s találkozik a férjjel, ki megszólítja.

— Nem láttad a feleségemet?

— De igen, jól néz ki — az ablakon.

— Szervusz!

— Eg veled!

— **Ujkori gladiátorok.** Nem épen szószert kell venni. László Antal bérkocsis tegnap reggel valami Rosner József nevű kortársának kocsijába hajtott, mire ez utóbbi az önbíráskodás fegyverét vette elő s Massoni birkózást kezdvén gyöngébb kollégájával, azt oly czélirányosan megérdekelte, hogy az véres fővel hagyta el a porondot. Mindkét gladiátort bekísérték a kapitánysághoz.

— **Hálás czimborák.** Kozár József aradi polgártárs tegnap fenekére nézett a pohárnak, a mi még nem lett volna baj, ha a pohár történetesen tulságosan nem nagy és pálinkával tele nem lett volna. Berugott. Rummal itatta az egész korcsma népét, mely czimborául szegődött hozzá. A lumpolás vége az lett, hogy mire Kozár kijózanodott, hült helye volt az órájának. Feljelentésére a kihágási bíróság megindította a nyomozást s keresi a czimborákat, kik közül a káros egyet sem ismer.

— **Adomány.** Spitz ur a reál iskola régiség-gyűjteménye részére egy emlékérmét ajándékozott, fogadja érte az intézet köszönetét. Lauckó Albert.

— **Pályázatok.** A lippai m. kir. adóhivatalnál IV. osztályu adótisztai állásra 14 nap a. A kolozsvári kir. adóhivatalnál VI. oszt. adótisztai állásra 2 hét a. A hevesi kir. adóhivatalnál adótárnoki állásra 2 hét a. A m. szigeti m. kir. adóhivatalnál VI. oszt. adótisztai állásra 14 nap a. A deési pénzügyőri szemlélnői állásra 8 hét a. A miskolci kir. j. bíróságnál albirői állásra 2 hét a. A n.-becskereki VI. oszt. adótisztai állásra 14 nap a. A nagyvárad, berettyó-ujfalui és margittai kir. adóhivataloknál gyakornoki állásra 4 hét a. A h.-bözörményi kir. adóhivatalnál VI. oszt. állásra 2 hét a. A baranyavármegyei magyar kir. államépítészeti hivatalnál utmesteri állásra 6 hét alatt.

SPORT.

Regatta-verseny.

Az aradi „Maros” evezősegylet — mint irtuk — a hó 25-én, vasárnap délután 4 órakor a szegedi csolnakázó egylet közreműködésével regatta versenyt rendez, melynek programja már véglegesen meg van állapítva. A verseny két pontból fog állani és pedig 1.) az aradi és szegedi egyletek privat matscha, 2.) az aradiak egymás közötti négy evezős versenye.

A privat matsch-ra a nevezések a következők:

I. A szegediek részéről:

Kormányos: Madár Imre.

4. Csónka Ferencz.

3. Magyar Endre.

2. Gaal Endre.

1. Ujj József.

II. Az aradiak részéről:

Kormányos: Ruppóc László.

4. Dániel Dezső.

3. Szakolczay Lajos.

2. Jankó Imre.

1. Laczay Gyula.

Indulás az aradi vár felső szélétől, érkezés a Walder-féle fateleppel szemben. A pálya hossza 2300 méter.

Az aradiak egymás közötti evezős versenyére a következő nevezések történtek:

I. Csoport:

Kormányos: Dániel Endre.

4. Apór Gyula.

3. Mezey Andor.

2. Sándor Ede.

1. Vizer Dezső.

II. Csoport.

Kormányos: Ruppóc László.

4. Vincze Mihlós.

3. Magyar Alajos.

2. Dániel Dezső.

1. Mészáros Tivadar.

Az indulás és az érkezési pont valamint a pálya is ugyanaz, mint fenneb a privatematschnál.

A versenyre meghívott budapesti „Nep-tun” evezős egylet részéről eddig Perger Ferencz dr, Hauser Adorján dr és Perger Ignác jelentették be érkezésüket, még Szegedről a versenyzőkön kívül is számos tagja jön át a csolnakázó egyletnek Nyilas Pál dr, egyleti elnök vezetése alatt.

A verseny után este 8 órakor a vendégek tiszteletére az iparosház nagytermében fényes banket lesz.

Vivőkör. Az Aradi tornaegylet kebelében alakult, vivőkör október hó 8-án ünnepélyesen megnyílik. A kör tagjai ugyanaznap este Wittmanu Károly vendéglőjében társasvacsorával ünnepelik meg a megnyitást.

Színház.

— **A társulat itthon.** Az aradi szintársulat csütörtökön érkezik haza Nagyváradról s menten hozzálát a lakáskeresés és elhelyezkedés nagy feladatának megoldásához. Az első előadás október 1-én, mához egy hétre lesz.

— **A diurnista,** Kövesi Albert fővárosi életképe már bemutatóra került a nagyvárad színpadra s legközelebb mi is gyönyörködünk benne, ha ugyan lesz a darabban mit gyönyörködni. A várad lapok ugyan erősen megdicsérik az előadást, de annál erősebben megrögzik a darabnak sületlen, izléstelen viczeit és minden szellemet nélkülöző összeférezését.

IRODALOM.

Uj elbeszélés-kötet. Vértési Gyula a „Debreceni Ellenőr” szerkesztője, ki a mostani novella írók között tekintélyes helyet foglal el „Sebek” című elbeszélés kötetére hirdet előfizetését. A könyv előfizetési ára 1 frt 50 kr, a szerzőhöz Debreczenbe küldendő, honnan a könyv, mely már ki van nyomva, azonnal megküldetik.

Törvénytörvény.

— **Eltevedt lövés.** Ladiszlav Adolf peregi lakos házának udvarán galambot akart löni, de midőn látta, hogy a galamb kiröpült a lőtávolból, lebecsájtotta a fegyverét. — A fegyver a sárkány leeresztése közben véletlenül elsült s a sövénykerítés mögött Ladiszlav Emánuel a vadász öcsöce egy jajiáltással holtan rogyott össze. Ebben az ügyben tartott tegnap végtárgyalást az aradi kir. törvénytörvény büntető tanácsa s miután beigazolást nyert, hogy vádlott a sövénykerítés mögött nem láthatta öcsösét s így a gondatlanság esete kizártnak látszott, vádlottat a

gondatlanságból eredő emberölés vádja és következményei alól felmentette.

— **Artatlanul elítelve.** Az ujvidéki törvényszék tudvalevőleg gyilkosság miatt hosszú rablásra ítélte Drakulics Pált, a kiről később kiderült, hogy ártatlanul került a börtönbe. A pört magujították a törvényszék az újabb végtárgyaláson fölmentette a boldogtalan embert. A szegedi kir. tábla, mint tudósítónk telegrafálja, most foglalkozott ezzel az ügygel s az első bíróság felmentő ítéletét jóváhagyta.

Utolsó posta.

— Az „Aradi Közlöny” eredeti tudósítása. —

— szeptember 23.

— **Kolera.** Tegnap dél óta három kolera-gyanus megbetegedés történt a fővárosban. Az első eset tegnap délután volt a szövetség-utca 9 sz. a. házban. Hratkó Mihály kőműves lett hirtelen rosszul gyanus körülmények között, úgy hogy a kerületi orvos beállította a barak-kórházba, a lakást sa beteggel érintkezetteket pedig kellőleg deszinficálta. A második gyanus megbetegedés a Wulff-czir-kuszában volt. Ejjel 12 óra után Krausz János lovász betegedett meg váratlanul, úgy hogy be kellett vinni a barak-kórházba. A harmadik esetet Stáilly Ignác dr. pályaorvos jelentette be a Rókus-kórház gondnokságának ma délelőtt. A központi pályaudvarban eddig még ismeretlen 30—35 éves államvasuti fékező betegedett meg gyanus szimptomák között s eszméletlenül szállították be a kórházba, hol még mindig nem tért magához. Csikos Gergelyné már sokkal jobban van s remélhetőleg pár nap múlva elhagyhatja a kórházat.

— **Gyanus halál.** Az éjjel a Tompa-utca 18. szám alatti ház előtt eddig ismeretlen, 40 évesnek látszó asszony hirtelen rosszul lett, s mielőtt orvosi segélyben részesült volna, meghalt. Bonczolás végett beszállították a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **Három hirtelen halál.** Említettük, hogy tegnap három hirtelen haláleset történt a fővárosban. Az illetők holttesteit ma bonczolták föl a törvényszéki boncztani intézetben. Mayer Ignác 29 éves pincesz, szobájában halt meg. Fehér Mari 50 éves napszámos nő szintén szívvelhüdesben halt meg. Szücs Lajos 30 éves ácslegénynél pedig közvetlen halálukul véres agyagutát állapították meg.

Táviratok.

Minisztertanács.

Budapest, szept. 23. (Saj. tud. táv.) Ma déli 12 órakor a magyar kormány tagjai minisztertanácsra ültek össze, mely elhúzódott délután 3 óráig.

Az új főkapitány.

Budapest, szeptember 23. (Saj. tud. táv.) Budapest fő- és székváros államrendőrségének főkapitányát, mint biztos forrásból értesülünk, a legközelebbi napokban kinevezik. A kinevezendő személy kivoltáról ez a forrás hallgat, de kijelenti, hogy nagy meglepetés nem fogja érni a közönséget.

Uj lovas kaszárnya felavatása.

Székesfehérvár, szeptember 20. (Saját tud. táv.) József főhercegnél tegnap tisztelt Fehérmegye bizottsága. A főispán azon óhaját fejezte ki, hogy a székesfehérvári új lovaskaszárnya róla nevezetessék. A főherceg válaszában örömmel beleegyezett. Október 2-án a kaszárnya felavatásra személyesen eljön.

Sajtópör.

Pozsony, szept. 23. (Saj. tud. táv.) Az itteni ügyész Turóczy Károly Novinyban megjelent Hurban cikk miatt sajtópört indit.

Turkeve diszpolgára.

Turkeve, szept. 23. (Saj. tud. táv.) A város Gajzagó Salamont nyugalomba vonuló számszéki elnököt diszpolgárává választotta. A diszpolgári oklevelet tegnap nyujtották át.

Kolera.

Lemberg, szeptember 23. (Saj. tud. táv.) A kolera állása kezdettől máig: Podgorze: 4 betegedés és 4 haláleset. Krakko: 11 betegedés és 2 halálozás. Volovicze: 4 betegedés és 2 halálozás.

Berlin, szeptember 23. (Saj. tud. táv.) A császári pár 10,000 márkát juttatott a hamburgi szegény bizottságnak. A kibocsátott téhivatalos lap e telett megelégedését nyilvánította.

Mons, szeptember 23. (Saj. tud. táv.) Borinagaban az egészségi állapot rosszabbra fordult. Paturagesből, Wasmesből és Saint-Gluléből számos koleraesetet jelentettek. A betegek közül többen meghaltak.

Gyilkosság.

Páris, szept. 23. (Saj. tud. táv.) San Petro spanyol festő éjjel anyósát csiládi vizsály miatt agyonlötte; feleségét halálosan, sógorát könnyen megsebesítette. A gyilkos letartóztatásánál mindent bevallott.

Szerencsétlenség.

Páris, szeptember 23. (Saj. tud. táv.) A tegnapi körmenet alatt a montparnossei boulevardon egy vaserkély leszakadt, minek következtében két nő súlyosan megsérült. A nagy tolongásban egy öreg embert agyonnyomtak.

Ismét államcsiny?

Buenos-Ayres, szeptember 23. (Saj. tud. táv.) A kormány elrendelte, hogy a csapatok hagyják el a várost, hogy a tisztikar részéről lehetlenné tegyen minden államcsinyt. 32 tisztet letartóztattak. A polgárország elhagyta a várost.

Közgazdaság.

(S. ss.) Az izraeliták ujévi ünnepe miatt a mai hetipiacz szokatlanul lanyha volt. Gyenge irányszat mellett elkelt:

Buza 400 métermázsánként 6 frt 20 krtól 7 frt 10 krig.

Rozs 50 métermázsánként 6 frt 10 krtól 6 frt 58 krig.

Arpa 50 métermázsánként 4 frt 80 kr.

Tengeri (ó) 100 métermázsánként 4 frt 40 krtól 4 frt 50 krig.

Tengeri (uj) 200 métermázsánként 3 frt 80 krtól 3 frt 90 krig.

Tengeri (csöves) 1000 mm. 2 mmázsánként 4.60—4.70.

Szeszüzet.

— Szeptember 23. —

Mai jegyzéseink: Készárú nagyban nyers szesz 52.—, kicsinyben 52.50 hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 35 frt fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktözsden

Budapest, 1892. szeptember 23.

Magyar aranyjárdék 6%	112.50
Magyar aranyjárdék 4%	100.50
Magyar papírdárdék 5%	120.—
Magyar vasuti kölcsön	—
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kibocsájtás	—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kibocsájtás	118.—
Magyar földtehermentesítési kötvény	—
Magyar földtehermentesítési kötvény záradékkal	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötvény	—
Temes-bánati földtehermentesítési kötv. zár adékkal	—
Erdélyi földtehermentesítési kötvény	—
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény	—
Magyar szőlődezsmaaváltsági kötvény	—
Magyar nyerevényorszajgy-kölcsön	144.50
Tiszszabályozási és szegedi sorsjegy	138.50

Osztrák járadék papírban 96.50
Osztrák járadék ezüstben 96.25
Osztrák járadék aranzban 115.50

Budapesti gabnatözsde.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, szept. 23. d. u. 5 óra.

Gabona	F a j	Irány- zat	100 kg frt
B u z a	bánsági	szilárd	7.45—8.15
	tiszavidéki	„	7.55—8.25
	pestvidéki	„	7.50—8.20
	fehérmegyei	„	7.55—8.25
	bácskai	„	—
R e z s	—	lanyha	8.45—8.80
	—	szilárd	—
Á r p a	takarmány	lanyha	5.30—5.50
	égetni való	„	5.70—6.20
Z a b	—	lanyha	5.45—5.75
	—	szilárd	—
T e n g e r i	bánsági	szilárd	4.45—4.90
	másnemű	„	4.80—4.85
K á p o s z t a - r e p c z e	—	szilárd	11.20—11.50
K ö l c s	—	osond.	4.—4.75
	—	szilárd	—
B u z a	tavaszi	szilárd	7.46—7.48
	június 1892	„	7.83—7.85
T e n g e r i	máj.-jun. 1892	szilárd	—
	szept.-okt. 1891	„	5.19—5.20
Z a b	Bpest sz. tavasz	szilárd	5.39—5.41
	„ „ őzre	„	5.62—5.64
K á p o s z t a - r e p c z e	aug.-szept. 1891	szilárd	11.70—11.80

Felelős szerkesztő: **Vásárhelyi Béla.**

Nyilttér.

A fehér kereszti szállodában

ma este

a háziezred zenekara által

nagy hangverseny

rendezettik, válogatott műserral

A hangverseny kedvező idő esetében a kerthelyiségben, kedvezőtlen időben az emeleti díszteremben lesz megtartva.

Kezdeté 8 órakor, belépti díj nélkül.

A HANGVERSENY MŰSORA:

1. „Örmüdvözlések”, induló Strobltól.
2. Nyitány a „Savojárdok” cz. operából, Offenbachtól.
3. „Babatündér”, keringő Bayertől.
4. Ábránd „Tribüt de Zamora” cz. operából, Gounctól.
5. „A fecsegő”, polka Strausstól.
6. A „szánpósta”, Tirolienne Zierertől.
7. „Távol a báltól”, Giletől.
8. „Magyar dalegyveleg”, Lehártól.
9. „La perle de Bresil”, polkamazur Fahrbahtól.
10. „En revenant de la revue”, induló Desormestól.

Az aradi polgári takarékpénztár

(Minorita-palota, földszint)

kölcsönöket nyujt ház és földbirtokra

bekobelezés mellett, 18 évi törlesztésre, 100 frt tartozás után évi 9 $\frac{1}{2}$ frt tőke és kamat együttes fizetése mellett; 38 évi törlesztésre 100 frt tartozás után évi 7 frt tőke és kamat együttes fizetése mellett, vagy 6 $\frac{1}{2}$ % kamatra a tőkének tetszés szerinti időben való törlesztése mellett. Fennálló kölcsönöket kedvező feltételek mellett convertál.

A kölcsönügyletek gyors és előzékeny lebonyolítása biztosítottatik.

710 4—10

Az igazgatóság.

* E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

37062 | I. sz.

721. 1-3.

M. kir. államvasutak bpest-dunabalti üzletv.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak budapest-dunabalti üzletvezetősége az alábbi táblázatban foglalt anyagokat jövő 1893. évi január hó 1-től egy, esetleg — a kőolajat kivéve — három évre vagyis 1895. év végéig biztosítani kívánja és ezen anyagok szállítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet:

Anyag-lajstrom	T á r g y		Egység	Egy évi szükséglet	Jegyzet
	osztály	tétel			
s z á m					
IV.	4	Csepü	q.	220	Két-két csomagban egy-egy kg. küldendő be minta gyanánt
"	8	Faggyu	"	20	
"	28	Jutefonál	"	220	
"	38	Kőolaj	"	1200	Két-két üvegben egy-egy kilogramm küldendő be minta gyanánt
"	52	Tisztító ásvány-olaj	"	70	
"	57	Henger kenő olaj	"	15	
"	67	Felpárolt ásvány-olaj	"	700	Két-két csomagban egy-egy kg. küldendő be minta gyanánt
"	69	Lepárolatlan vulcan-olaj	"	800	
"	71	Lepárolt ásvány-olaj	"	650	
XIII.	44	Tisztított kender	"	50	
"	164	Rézgálicz	"	65	

A fentebbi táblázatban foglalt mennyiségek csak a megközelítő évi elbíranyzatot képezik, ennél fogva az üzletvezetőség fenntartja magának azon jogot, hogy a kirótt mennyiségnél egyenlővel többet vagy kevesebbet is szállíttathasson. A szállítások a 129381 | 91 szám alatti általános és a fentebbi anyagokra vonatkozó különleges szállítási feltételek alapján eszközölendők.

Ezen feltételek a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési szakosztályánál (Andrássy-ut 73. sz. II. em.) vagy pedig az üzletvezetőség általános osztályánál (anyag és leltárbeszerzés Budapest, VI. Teréz-körút 62. sz. I. em. 9. ajtó szám) a hivatalos órákban naponként megtekinthetők, vagy a megállapított ár előzetes lefizetése mellett a budapesti nyomtatványtárnál posta útján is megszerezhetők, meg egyeztven hogy a különleges szállítási feltételekért 15 kr. az általános feltételekért pedig 25 fizetendő.

Mindegyik ajánlóról feltételeztetik, hogy az illető szállítási feltételeket ismeri és egész terjedelmükben elfogadja.

Az üzletvezetőség fenntartja magának a jogot hogy addig is, míg az ajánlatok felett döntőleg határozna, egyes ajánlkozóknál az ajánlati árban megrendeléseket tehesen.

Az illető ajánlók ezen megrendeléseket teljesíteni köteleztetnek, a nélkül azonban, hogy ebből folyólag valamely anyag szállításának átengedését követelhetnék.

Mindegyik ajánló tartozik az általános feltételek 3. §-a értelmében ajánlatával az e felett hozandó határozatig kötelezettségben maradni, olyképen hogy ajánlattevő — ha az ellenkezőt ajánlatában világosan ki nem köti — ajánlata fölérti határozathozatalig, azon ajánlattevő pedig, kinek ajánlata elfogadtatott, elfogadott ajánlata alapján a szerződés megkötéséig felelős marad.

Az ajánlatban minden kétséget kizáró módon megnevezendő azon gyár vagy termelési hely, hol az ajánlott anyag készítetteti vagy termeltetni fog és fenntartja magának az üzletvezetőség azt a jogot, hogy kiküldött közegei által erről bármikor meggyőződést szereshessen.

Mindazon czégek melyek a magy. kir. államvasutakkal szállítási viszonyban mindaddig nem állottak, tartoznak szállítóképességüket és megbízhatóságukat igazoló kereskedelmi kamarai bizonyítványt az ajánlathoz csatolni.

Minden ajánlott cikkre nézve világosan megemlítendő hogy hazai vagy külföldi gyártmány avagy termelék-e, illetőleg valjon hazai vagy külföldi származásu nyers anyagból készült-e?

Az anyagok származását ajánlattevő azon hazai kereskedelmi és iparkamara által kiállítandó bizonyítvánnyal tartozik igazolni, melynek kerületében a termelési vagy gyártási hely fekszik.

Mindegyik szállító köteles a munkaképtelenné vált, vagy elhalt és nyugdíjigényre nem jogosított magy. kir. államvasuti alkalmazottak illetőleg azok családtagjai segélyezésére létesített alaphoz szállításai után érdembe hozandó összegek 10/100 (egy tized) százalékával hozzájárulni, mely járuléka a számlák kifizetése alkalmával levonásba fog hozatni.

Az 50 kros bélyeggel ellátott ajánlatok lepecsételve ezen külczimmel:

«Ajánlat 37062 | 92 számhoz» 1892. évi október hó 25. napján déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak budapest-dunabalti üzletvezetőség I. általános osztályának vezetőjénél nyújthatók be, vagy hozzá posta útján küldendők be.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének megfelelő 5% készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1892. október hó 24-én déli 12 óráig a budapest-dunabalti üzletvezetőség gyűjtő pénztáránál (VI. Teréz-körút 62. sz. a.) leteendő.

Az értékpapirok a budapesti illetőleg bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett tizennégy napnál nem régiebb utolsó árfolyam szerint, de sohasem a névértéken felül számíttatnak.

Az ajánlatban a megtörtént letét megemlített, az arról nyert letéti elismervény azonban az ajánlathoz nem csatolandó.

Az ajánlati árak a táblázatban kitüntetett egységek szerint tisztán és olvashatban számban és betűkben kiírva és esetleg vámentve a magy. kir. államvasutak budapest-dunabalti üzletvezetőség vonalainak valamely az ajánlatban határozottan megnevezendő állomásra teendő, kikötöttik azonban hogy az átvétel kizárólag a budapest-nyugoti szertárban történjék és az anyagok szállító által a megrendelés alkalmával említett szertár czime alatt adassanak fel.

Ezen feltételektől eltérő ajánlatok, továbbá olyanok melyek nem a kitűzött határidőben érkeznek, vagy táviratilag tételnek, ugyszintén oly ajánlatok, melyek lényeges részükben javításokat vagy vakarásokat mutatnak fel, végre melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétetett, figyelembe vételre egyáltalán nem számíthatnak.

Az üzletvezetőség fenntartja magának a jogot hogy az ajánlók közt tekintet nélkül az arra szabadon választhasson, továbbá hogy az azok által ajánlott mennyiségből tetszés szerinti rész mennyiség szállítását is átengedhesse olyformán, hogy azok az ily részbeni szállítást is elfogadni köteleztetnek, hacsak ajánlatukban világosan ennek ellenkezőjét ki nem kötötték, és végre hogy e czél elérésre bármily más intézkedéseket is tehesen.

Budapest, 1892. szeptember hóban.

A magy. kir. államvasutak budapest-dunabalti üzletvezetősége.

29857. sz.

M. kir. államvasutak

Arverési hirdetmény.

Ezennel közhírré tételik, miszerint az üzletszabályzat 61. §-a értelmében elárúsítandó kiválatlan szállítmányok és az összegyűlt gabonasepredék nyilvános elárverezése Budapest dunapart állomásunkon f. évi szeptember hó 29-én délelőtt 9 órától kezdve tartatik meg, mely árverésre a t. cz. közönség ezennel meghívatik.

Budapest, 1892. szeptember hó 4-én.

Az üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak Bpest-déli üzletvezetősége.

23232 | 1892.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége az 1893. évben esetleg további 2 éven át saját vonalai részére szükséges kő-olaj, lepárolt ásvány kenő olaj, csepü, jutefonál, faggyu, ásvány hengerkenő olaj, vulcan olaj, tisztogató ásvány olaj, rézgálicz és tisztított kender szállítását biztosítani óhajtván, ez iránt nyilvános pályázatot hirdet.

Az ajánlatok legkésőbb folyó évi október hó 25-én déli 12 óráig benyújthatók, a bánatpénz pedig folyó évi október hó 24-én déli 12 óráig beküldendő.

A pályázatra vonatkozó részletes feltételek s a szállítandó mennyiségek valamennyi üzletvezetőségnél megtekinthetők, illetve megtudhatók.

Ezen feltételek a budapest-déli üzletvezetőség (külső kerepesi-ut nyugdíjház csoport 2. sz. ház) által díjtalanul kiszolgáltathatnak, esetleg kívánatra posta útján megküldetnek.

Az általános és különleges szállítási feltételek szintén megtekinthetők valamennyi üzletvezetőségnél, ezek azonban csak a megállapított árak lefizetése mellett szereshetők meg a m. kir. államvasutak igazgatóságának nyomtatványtáránál (Budapest, Andrássy-ut 73-75. sz.)

Az általános feltételek ára 25 kr., a különleges feltételeké 15 kr.

Budapest, 1892. szeptember hó.

Budapest-déli üzletvezetőség.

M. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetőség.

23385. sz.

720 1-3

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak Zimony állomásán 1893. évi február hó 1-től megüresedő vendéglői üzletnek ugyanazon naptól számított három évi időtartamra azaz 1896. évi február hó 1-ig terjedő bérlete iránt ezennel pályázat hirdetteik, mely nyilvános tárgyaláson felbontandó ajánlatok után döntetik el.

Minden ajánlatnak 50 kros bélyeggel ellátva és okmányokkal felszerelve kell lennie, a borítékra pedig a következő felirat irandó: «Ajánlat a m. kir. államvasutak Zimony állomásán levő vendéglői üzletre 23385. számhoz.»

Az ajánlatok borítékba zárva és lepecsételve 1892. évi november hó 3-án déli 12 óráig a m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége titkári hivatalához címelve posta útján térti vevény mellett nyújtandók be, bánatpénz fejében pedig 200 azaz kétszáz forint készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál Budapesten 1892. november hó 2-án déli 12 óráig leteendő vagy posta útján is beküldhető.

Az értékpapirok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett 14 napnál nem régiebb utolsó s a névértéket meg nem haladó napi árfolyam szerinti értékben számíttatnak.

A vendéglői bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és kereskedelmi osztályában (külső kerepesi-ut II. ház II. emelet 25. ajtószám) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők. Ért is az ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismeri s azokat magára nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadja.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok figyelembe vételre nem fognak.

A m. kir. államvasutak budapest-déli üzletvezetősége fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlattevők közül, tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre, szabadon választhasson.

Budapest, 1892. szeptember 15-én.

Az üzletvezetőség.

Hazánk kedvelt és rendkívül szénsavdus

Szántói savanyu vize

kapható a kutkezelőség által megszabott igen előnyös árakon az aradi raktárban

Flamm Lipót szállítónál,

valamint az összes fűszerkereskedésekben és vendéglőkben.

!! Kérjünk csak Szántói fröcsöt !!

494 30-85

15539 | 892.

736 1-3

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város közönségének 1892. évre vonatkozó költségeloirányzat a tanácsnak és a hármass bizottságnak véleményes jelentése, úgy a bevétel és kiadás tételleit felvilágosító mellékletek a f. év szeptember hónap 24-ik napjától kezdve folyó évi október hónap 8-ik napjáig bezárólag a tanácsteremben közszemlére kitétetik.

Szabadságában áll azt az adózó polgároknak megtekinteni és arra észrevételeiket a folyó évi október 13-án tartandó rendes közgyűlés előtt 4 nappal a tanácshoz betérjeszteni.

Arad, 1892. szeptember 23.

Arad sz. kir. város tanácsa.

1208 | 1892. k. h. 716. 3-3.

Hirdetmény.

Arad szab. kir. város területén a kurticsi út melletti nagy legelőre járó csordában levő 160 drb. tehén közül 9 drbon a ragadószáj- és körömfájás állatorvosilag megállapított, s miután a megbetegült marhák 4 különböző helyen fekvő udvarból valók, a t. polgármesteri hivatal, mint II. fokú állategészségügyi hatóság 1845/1892 sz. a. kelt határozatával a kört járványos jellegűnek kimondotta, minek folytán az 1888. évi VII. t.-cz. foganatosítására 40000/888 sz. a. kibocsájtott magas miniszteri rendelet 211 és következő §§-ai alapján a következő óv és kórelőjárás szabályok rendeltetnek el.

1. A kurticsi út mellett fekvő nagy legelőbeli csordába járó tehenek, mint fertőzésről gyanúsaknak, valamint oly jármos ökröknek, melyek száj- és körömfájásban szenvedő tehenekkel egy istállóban, illetve egy udvarban állanak, istállózása elrendeltetik, oly ökrökkel azonban, melyeket a városi állatorvosok a járványos betegségtől menteseknek találnak és fertőzött állatokkal érintkezésben nincsenek a város határában a fuvarozás vagy mezei munkák végzése megengedtetik, de ezeknek is a város határából való kihajtása büntetés terhe mellett tiltatik.

A beteg vagy gyanús állat tulajdonosa közvetlen szomszédai állatainak istállózása szinte elrendeltetik.

Az említett pontok alatti állatok számára marhalevelek kiadása megtiltatik, az illető tulajdonosok felhivatnak, hogy a birtokukban lévő marhaleveleket a kapitányi hivatalnak megőrzés végett haladéktalanul szolgáltatassék át.

Az állatok tulajdonosai tartoznak állataikat a legnagyobb figyelemmel gondozni, ha azokon betegülést vesznek észre, azt azonnal a kapitányi hivatalnál bejelenteni, ha valamely állat elhullott, a hullát ott, a hol elhullott, őriztetni, attól embereket és állatokat távol tartani, míg az első fokú hatóság megérkezik.

2. Az elzárt istállókból vagy helyekről csak az I. fokú hatóság engedélye mellett és csak közvetlen levágás céljából vihetők ki állatok

akkor, ha a levágás helyére való szállításnál a ragály anyag elhurcolásának veszélye ki van zárva.

3. Elzárt udvarokból szálas takarmányféle, alomszalma, a betegség tartama alatt egyáltalán nem, trágya pedig a városi állatorvos utasítása szerint foganatosítandó fertőtlenítés után lovas kocsikkal és közvetlenül a szántóföldre lovas fogatokkal alászántás céljából szállítható.

Ezen eljárás kiterjed ugyanazon udvarban levő szarvasmarhákra, juhokra, kecskékre és sertésekre is.

4. Az egész község hasított körmű állatainak, u. m. szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertéseknek egymással való érintkezése és a határból kihajtása, valamint takarmányfélének és trágyának a határból kiszállítása betiltatik.

Marhalevelek csak lovakra állíthatók ki. A városba vezető utakra örök állíthatnak ki a végből, hogy állatokat (lovak kivételével) a városon át ne bocsássanak, hanem oly utra tereljjenek, melyen a község elkerülhető. A tulajdonos határozott kivására a város határába bocsájtott hasított körmű állatok azonban a zár tartama alatt a város területéről ki nem bocsájtathatók.

5. A ragadozó száj és körömfájásnak járványa hatóságilag történt megállapításáról a szomszédközségek táviratilag értesítetnek.

6. A városi állatorvosok utasítatnak, hogy az összes marhaállományt figyelemmel megvizsgálják és a járvány állásáról hetenkint járványtáblát terjesszenek be.

A száj és körömfájásban szenvedő állatok tejet forgalomba hozni és felhasználni a törvény által tiltva lévén, a hatóság intézkedett, hogy csak teljesen egészséges állatok teje hozassék forgalomba; nagyobb biztonság kedvéért figyelmeztetik a tejet fogyasztó közönséget, hogy a beteg állattól származó tejet nyálkássága és undorító kellemetlen szagáról könnyen felismerheti. Különben a piacon a kerületi orvosok, a piaci felügyelet rendőrségi, a piaczbiztosok és a rendőri kirendeltség is ellenőrzi, hogy beteg állatok teje ki ne méressék, hanem azonnal megsemmisíttessék.

7. A hetivásárokról a szarvasmarhák, juhok, kecskék és sertések a járvány tartamára kiltatnak.

8. A betegségből felgyógyult állatok istállói és udvarai a városi állatorvosok ellenőrzése mellett fertőtlenítendők.

Ezen intézkedések ellen vétők a törvény értelmében büntetendők.

Aradon, 1892. szeptember 13-án.

Sarlot Domokos,
főkapitány.

M. kir. államvasutak bpest-jobbparti üzletvezetősége.

32207. sz.

724 1-3

Hirdetés.

Értesítjük a t. közönséget, hogy a győrgyafalvai vonalon, Mezölak- és Kis-Czell állomások között létesített Vinár rakodó állomás f. évi szeptember hó 20-án a kocsirakomány teherforgalomra a következő korlátozással megnyitattik:

1. Ezen állomáson a kocsirakomány teherárak raktározása nem engedtetik meg, s azoknak be- vagy kirakása közvetlenül a fuvarszekerekről,

vagy azokra, a vasuti kocsik rendelkezésre bocsátásától számítandó díjszabás szerű rakodási idő alatt, e teljesítményért minden megtérítésre való igény kizárásával, a fél által eszközölendő.

Ezen rakodási idő túllépése esetén az általános díjszabási határozmányokban (I. rész) megszabott kocsik késedelmi illeték szedetik be.

1. Ezen állomáson élő állatok vagy egyéb oly áruk fel- és leadása, melyeknek be- vagy kirakásához külön berendezések vagy segédeszközök igényeltetnek, nem eszközölhető.

Az áruk berakásához szükséges kocsik 24 órával előbb írásbelileg rendelendők meg.

3. Az ezen állomáson fel- vagy leadásra kerülő kocsirakomány teherárakról nézve a szállítási díj kiszámítása helyi áru díjszabásunkban, a díjszámítás tekintetében megállapított általános határozmányok mérvadása szerint, ezen állomás közvetlen kilométer távolságának alapul vételével eszközöltetik.

Budapest, 1892. évi szeptember hó 20-án.

Az üzletvezetőség.

10934 | kh. 1892.

707. 3-3

Hirdetmény.

A nagyméltóságú magy. kir. belügyminiszterium 61,132 | VI. 11. sz. a. kiadott körrendelete alapján értesítetik Arad szab. kir. város közönsége, hogy Oroszországból származott gyümölcsnek, főzéléknek, zöldségnek, kaviárnak, állati bőröknek s egyéb állati terményeknek behozatala és átvétele tiltatott.

A mennyiben ezen tilalom ellenére fent jelzett termékek behozatának, azok elkoboztatni és megsemmisíttetni fognak.

Arad szab. kir. város kapitányi hivatala mint I. ső fokú közegészségi hatóság.

Arad, 1892. szeptember hó 6-án.

Sarlot
főkapitány.

1892.— k. v.p

712. 1-3.

Hirdetés.

A folyó évben kiigazított és Arad szab. kir. város választó kerületében az 1893. évben érvénnyel bíró országgyűlési képviselő választók névjegyzéke ellen beadott felszólalásokra hozott határozatok folyó évi szeptember 20-tól, szeptember 30-ig a városházán a polgármesteri hivatalban közszemlére kitétetnek, hol azok a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Arad szab. kir. város központi választmányának 1892. szeptember 7-én tartott üléséből.

Salacz

polgármester központi
választmányi elnök.

714-892. gazd. sz.

725 1-3

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a városi szegények házában elhelyezett, nem különben rendőrileg letartoztatott egyének részére szükséges meleg ételek, valamint kenyér szállítása iránt f. évi október hó 3-án d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár a meleg ételre nézve adagonként 14 kr. a kenyérré nézve 56 dekagrammos adag fehér kenyér után 10 kr., ugyanolyan súlyú adag fekete kenyér után 8 kr.

Bánompénzül latedadó a kenyér szállításnál 150 frt, a meleg ételek szállításánál 200 frt készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van s ha az ajánlattevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1892. évi szeptember hó 19-én tartott üléséből.

Kiadta:

Lócs Rezső
aljegyző.